

Governance-gesprek 3 met Gemeente Langedijk

14 november 2019

Aanwezig

J. Boes, Jurist, gemeente Langedijk
Jasper Nieuwenhuis, wethouder Langedijk
Gerben Houtkamp, programmamanager RNH
Rob van Greef, extern adviseur RNH
Mariëlle Kerssens, programma-adviseur a.i. RNH

Achtergrond

Dit gesprek is gericht op de toekomst van recreatieschap Geestmerambacht, ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Langedijk. De gemeenten Heerhugowaard en Langedijk hebben een principebesluit genomen om op 1 januari 2022 te komen tot een gemeentelijke herindeling. Dat leidt tot de vraag wat de toekomst is van deze gemeenschappelijke regeling. Daarbij moet in het achterhoofd worden gehouden dat de feitelijke uitvoering van veel taken geschiedt door Recreatie Noord-Holland NV, waarvan de provincie Noord-Holland 100%-aandeelhouder is.

De belangrijkste vraag is waar de overblijvende partijen in de toekomst nog op willen samenwerken en wat daarbij randvoorwaarden zijn. Daarbij moet dan een passende bestuurs- en rechtsvorm worden gekozen.

Rob: er zijn grofweg 3 scenario's

Toegevoegde waarde RNH in huidige situatie:

model waarbij gemeenten gestructureerd afstemmen.

Jasper:

- Voordeel van GR ten opzichte van een contract is dat een aantal zaken formeel is geregeld en je niet zo maar van elkaar af kunt
- Essentieel is om elkaar vast te houden
- Als Alkmaar afvalt kan het gebied niet meer met dezelfde intensiteit worden beheerd
- Lokale politieke partijen denken anders over invulling van gebied, wordt spannend

RNH en schap

Jasper:

- Gezonde mix nu. Ook nu provincie weg is, qua verdienmodel.
- Uitdagingen:
 - Uitbreidingsopgave.
 - Gezonde financiële huishouding
- Recreatiegebied staat niet ter discussie. Schap is fijne groene buffer in stedelijk gebied, zeker nu de beschikbare ruimte steeds meer verstedelijkt. Verwachting is dat het niet lang duurt tot we weer een vinexpogave krijgen.
- Meer groen is noodzakelijk voor leefbaarheid. We dienen te zorgen voor leefbaarheid in stedelijke omgeving. Daarin moeten we elkaar vasthouden.
- Later bestuurlijke slag, maar nu nog niet
- Liever niet bij 1 gemeente onderbrengen
- Functies kunnen ondergebracht in 1 schap, maar meerdere opties zijn mogelijk.
- Hangen af van bestuurlijke verhoudingen; hangt van opstelling Alkmaar af.

Bestuurlijk / Provincie

Jasper:

- Misschien compensatie voor natuur door Provincie?
- Regie door provincie, Esther Rommeldam, wenselijk
- Nu dubbele pettenrol irt tot RNH, dan mogelijk als zelfstandig uitvoeringsbedrijf
- In dat laatste geval is er geen toegevoegde waarde meer van Geestmerambacht
- Dan onderdeel van Uitvoeringsbedrijf Langendijk
- Met uitzondering van de bestuurlijke ondersteuning

Scenario's

- Scenario's platslaan
- Provincie terug erin?
- Bij opheffen schap ontstaat een negatieve boedel, wordt niemand vrolijk van.

Vorm & Functie

Jasper:

- Inschatting dat eenmalig 8 mln vragen aan raad voor een fonds niet gaat lukken. Kan alleen als opgave gefinancierd wordt op andere manier.
- Afspraken langdurig vastleggen is essentieel
- In visie moet functie van gebied goed duidelijk worden. Leefbaarheid is essentieel.
- Karakter van gebied behouden
- Gebied niet alleen maar natuurfunctie; je moet er iets kunnen gaan doen.
- Bij ondernemersafspraken rekening houden met opgave. Kijken of natuur meerwaarde heeft voor een ondernemer. In verdienmodel moet ondernemer natuur meenemen. Is dat niet zo, wil je dan met die ondernemer op die plek in zee? Waarschijnlijk niet. Zij moeten natuur als onderdeel van hun merk zien.

Als schap verdwijnt, wat is dan randvoorwaarde voor samenwerking?

Jasper:

- Als Alkmaar eruit stapt, ligt grondgebied grotendeels in Langendijk. Voorkomen dat randstrook direct een harde grens wordt.
- Convenant hoe om te gaan met gebied; dat soort afspraken te maken.
- Beheer:
 - Op moment dat schap er niet meer is, dan logisch om ieder voor zich te doen.
 - Weinig toegevoegde waarde om zaken in een GR te doen; daar hoeven dan geen afspraken over gemaakt te worden.
 - Wél toegevoegde waarde als je de stadsdiensten van de gemeenten samen gaat voegen. Dan samenwerken.

Samenwerkingsproces

Geldelijk fonds, overlegtafel?

Jasper:

- Uittreden provincie uit GAB (pilot) was niet wenselijk, want niet consequent. Ze had niet de nadruk moeten leggen op de MRA.
- Bij provincie proberen om hen terug te krijgen. Verwachting is dat zij meer moet verbinden en ontsnipperen. Dan GAB grotere rol in regio Alkmaar+Heiloo en Bergen.
- Verwacht dat alles teruggaat naar provincie.

Proces & Gewenste aanpak

Jasper:

- Keuzes opschuiven tot grote keuzes provincie gemaakt zijn. Over 2 jaar moeten de colleges principebesluiten nemen. Daarna moeten de nieuwe colleges er een klap op geven.
- Uitzoeken wat nu uitgezocht kan worden. Zo wie zo visie verder brengen!
- Binnen half jaar de GR bespreken, dan is Alkmaar verder.
- Besluitvormingsproces parkeren. Niet nu erdoorheen drukken.
- Adaptief palet voor bestuurlijke vormen maken.

- Framen: kans op gebied voor stikstofoplossing voor provincie. Dit concreet maken in de visie. Dan met provincie gesprek aangaan. Dit is een langetermijnmaatregel.
- Rol RNH pro-acties, niet wachten op provincie, maar omdraaien wat wij zouden kunnen doen. RNH heeft iets te bieden. Zo provincie weer aan boord proberen te krijgen.
- Betekenis van recreatiegebieden voor stikstofproblemen helder krijgen
- Nu kijken naar proces: planning, koppel(kansen)

- De tijd is nog niet rijp voor een themabijeenkomst over de governance.
- Memo voor de raden maken
 - van maximaal twee pagina's
 - met doorkijkje in het proces met argumenten waarom. Strekking: 'We zitten niet stil, dit zijn we aan het doen, komt straks naar u toe'.
- Nu geen raadsleden betrekken, want dan krijg je een politieke discussie met mogelijk moties. Dat is niet wenselijk.
- Eerst nadenken over de inhoud, dan pas beslissen. Proces wordt langer maar overzichtelijker. Nu veel onzekerheden, te veel 'als/dan'.
- Pas naar buiten als visiedocument klaar is, niet eerder
- Eerst weten wat de provincie gaat doen
- Scenario's klaar hebben